Japansk trädgårdsborre
Popillia japonica

Japanska trädgårdsborrar som kaläter en planta där bara bladens mittnerver blir kvar. Foto: Martino Buonopane (Plant Protection Service, Lombardia)

En typiskt ansamling av skalbaggar som äter upp blombladen på en ros. Foto: M.G. Klein, USDA/ARS, Wooster (US).

Den japanska trädgårdsborren är metalliskt grön med bronsfärgade täckvingar och fem vita tussar av hår på varsin sida av skalet samt två vita tussar i bakändan. Foto: Maurizio Pavesi, Museo di Storia Naturale di Milano (IT)

Japansk trädgårdsborre är en så kallad karantänskadegörare inom EU. Det är en växtskadegörare som skulle kunna orsaka stora skador på bland annat gräsmattor, lövträd samt frukt och bär om den sprids inom EU. Att den är en karantänskadegörare innebär att det finns regler både för att hindra att den kommer hit och regler för tvingande utrotning om den dyker upp.

Hotade värdväxter

Japansk trädgårdsborre har en mycket vid värdväxtkrets på minst 300 olika arter av växter, inklusive träd, buskar, gräs, jordbruks- och trädgårdsgrödor.

De vuxna individerna angriper främst vävnaden på gröna blad och blommors kronblad på en lång rad olika arter, inklusive lövträd och frukt- och bärväxter. Larverna skadar framförallt gräsytor genom att äta upp gräsrötterna.

Symptom

Vuxna individer av japansk trädgårdsborre angriper helst solbelysta delar av värdväxter där de orsakar gnaghål på blad och blommors kronblad. De håller gärna ihop och bildar ansamlingar när det finns flera individer. Det gör att en planta kan vara kraftigt angripen medan andra plantor av samma art som växer nära den ändå kan vara utan symptom. Kluster av skalbaggarna kan ses på angripna blad, blommor eller frukt.

Vanligtvis börjar angrepp i växtens topp och skalbaggarna arbetar sig sedan nedåt. Angripna blad blir ofta bruna och kan falla av. Vid kraftiga angrepp med stort antal skalbaggar kan de gnaga på bladen så mycket att bara mittnerven blir kvar. Hela plantor kan därför kalätas om skalbaggepopulationen är stor. De vuxna skalbaggarna kan även angripa frukt.

Larver orsakar skada genom att gnaga på värdväxternas rötter vilket ger upphov till olika symptom beroende på växtart. På angripet gräs visar sig exempelvis symptomen som glesare tillväxt, gula eller vissnade fläckar eller bruna fläckar där gräset dött. Larver kan dock förekomma utan att gräsytorna visar några tecken på angrepp.

Så ser skadegöraren ut

De vuxna individerna har ett speciellt utseende som går att känna igen. De har en oval form och är metalliskt gröna med bronsfärgade täckvingar. På vardera sidan av täckvingarna finns fem vita tussar av hår samt ett par vita tussar i bakändan. Skalbaggen är 8–11 millimeter lång och 5–7 millimeter bred.

Larverna är svåra att identifiera och för att vara säker på att det handlar om japansk trädgårdsborre krävs det laboratorieanalys. De ligger ofta i en C-form och är cirka 1,5–2 millimeter långa. Larvens huvud är ljust gulbrunt medan bakkroppen är gråaktig till svart. På kroppen finns långa bruna hår.

Larverna av japansk trädgårdsborre ligger ofta i en C-form och har ljusbruna huvuden samt gråaktiga till svarta bakkroppar. Foto: Martino Buonopane (Plant Protection Service, Lombardia)

Den vuxna skalbaggen är cirka 8–11 millimeter lång och lägger sina ägg på fuktiga gräsytor. Foto: Andrea Tantardini, Lombardy (IT)

En vanlig förväxlingsart är trädgårdsborren (Phyllopertha horticola) som redan finns i Sverige. Den saknar till skillnad från den japanska trädgårdsborren vita hårtofsar på bakkroppen. Foto: Camille Picard (EPPO)

Förväxlingsrisk

I Sverige finns redan arten trädgårdsborre (*Phyllopertha horticola*), vilken kan förväxlas med japansk trädgårdsborre både som larv och vuxen. Vuxna individer av japansk trädgårdsborre kan särskiljas från vår inhemska trädgårdsborre genom de fem vita hårtofsarna på varsin sida av bakkroppen samt de två lite bredare hårtofsarna som är symmetriskt placerade på skalbaggens bakända.

Vid internationell handel skulle individer av andra arter av *Popillia* än japansk trädgårdsborre eller den trädgårdsborre som normalt förekommer i Sverige kunna upptäckas. Internationellt finns över 300 arter av *Popillia* sp.

Livscykel

Den japanska trädgårdsborrens livscykel beräknas i Sverige vara två år. De vuxna skalbaggarna är aktiva under sommaren (juni–september) och brukar vara som mest synliga tidigt respektive sent på dagen. De äter framförallt blad och blommor på olika värdväxter under soliga dagar. Regniga dagar äter de inte alls. Deras livslängd är cirka 30–45 dagar och de kan under den tiden hinna para sig mer än en gång.

Japansk trädgårdsborre lägger sina ägg på fuktiga gräsmarker under sommaren, antingen ett och ett eller i samlingar. Äggen kläcks inom två veckor och larverna borrar sig ner till cirka 10–20 centimeters djup för att övervintra. När jorden värms upp på våren tar de sig närmare jordytan och förpuppas. I Sverige skulle insekten troligen kunna etablera sig i södra Sverige. Den skulle då antagligen övervintra i olika larvstadier under två vintrar, innan den kläcks som en skalbagge det tredje året.

Efter kläckning tar sig skalbaggarna oftast först till lågväxande värdväxter där de börjar äta på bladen i övre delen av plantorna. Senare flyttar de sig högre upp och övergår till att äta på trädens lövverk.

Förekomst idag

Japansk trädgårdsborre har sitt ursprung i Japan och östra Ryssland. Den har sedan spridit sig till Kanada, USA och även till vissa EU-länder. I nuläget bekämpas utbrott i både Italien, Portugal och Schweiz.

Spridningsrisker

Den japanska trädgårdsborren sprider sig lätt genom internationell handel, speciellt med växter för plantering, växtprodukter, i emballage eller som liftare på exempelvis båtar och flyg. Larver kan transporteras i jorden kring växter för plantering såsom exempelvis gräsrullar.

När japansk trädgårdsborre väl har etablerat sig i ett område kan den sprida sig av egen kraft. Vuxna individer kan flyga upp till 8 kilometer, men de flesta flyger inte mer än 50 meter åt gången. I ett pågående utbrott i Italien har skalbaggen en spridningstakt på runt 10 kilometer per år.

Det kan du göra

Håll ögonen öppna. Observera att de vita hårtofsarna på bakkroppens sidor är det som skiljer japansk trädgårdsborre från den inhemska trädgårdsborren, och var observant på ifall växter blir kalätna så att bara bladens mittnerver återstår – särskilt om det sker på flera olika växtarter samtidigt. Om du misstänker att du sett en japansk trädgårdsborre eller annan karantänskadegörare ska du anmäla det till Jordbruksverket.

www.jordbruksverket.se/karantänskadegörare

Flytta inte misstänkt smittade växter, växtdelar eller jord från området. Jordbruksverket kommer att besluta om vilka åtgärder som ska vidtas.

Vad gör Jordbruksverket?

Jordbruksverket är ansvarig myndighet för riskhantering av karantänskadegörare som japansk trädgårdsborre. Vi kontrollerar yrkesmässiga aktörer och inventerar riskpunkter i Sverige för att upptäcka ett eventuellt utbrott så tidigt som möjligt.

Skulle japansk trädgårdsborre påträffas i Sverige måste den utrotas för att förhindra att större områden angrips.

Försök inte själv bekämpa skalbaggar och larver. Jordbruksverket kommer att besluta om vilka åtgärder som ska vidtas. Det kan innebära att vi bland annat måste använda kemiska eller biologiska växtskyddsmedel.

Vidare läsning

EPPO (2020) *Popillia japonica*. EPPO datasheets on pests recommended for regulation.

https://gd.eppo.int/taxon/POPIJA

Jordbruksverket, 551 82 Jönköping. Tfn 0771-22 32 23 (växel).
E-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se www.jordbruksverket.se
Juni 2024. OVR633:3